

MINDSZENTI LAP

Megjelen
minden vasárnap.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok
nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . . 1 korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

† Kádár Szilveszter.

Lapunk mult számában röviden értesítettük olvasóközönségünket plébánosunk súlyos betegségéről, ma már elhunytát kell jeleznünk. Szinte villámcsapásként érte községünk lakosságát hét-főn délben a szomorú, megdöbbentő hír, hogy Kádár plébános meghalt. Legtöbben alig tudtak betegségéről, kevesen annak súlyos voltáról.

Akik tudták betegségét, rövidesen várták is felgyógyulását, mert hinni lehetett, hogy a napokkal előbb még daliás, életerős ember csakhamar megküzd a betegséggel.

Amde másképp történt. A gyilkos kór, mely tüdejébe oly hirtelen belelopózott, életet követelt. Fiatal, tevékeny életet.

Még mindenszentek napján ő mondta a búcsú nagy miséjét, celebrált a körmenetben; gyóntatott reggeltől folyvást egész a nagy miséig s másnap már ágyba döntötte a betegség. Halála előtt 10 nappal már örvendetesen javult állapota. Dávidovics György tanítót, aki áthelyeztetése alkalmából búcsúzni ment hozzá, ki is kísérte a kapuig.

A látszólagos javulás után súlyosabbra fordult állapota. Ujfőnt ágyba került s föl sem kelt többé. Mult hó 29-én dia-

dalmoskodott fölötte a kérlelhetetlen halál.

Fájó szívvel álltuk körül ravatalát. A veszteség, melyet az ő váratlan halála okozott, nagy rést ütött mindazok szívében, akik ötévi ittléte alatt csak tisztelni és becsülni tanulták meg. Mert Kádár alaposan képzett pap volt. Buzgó plébánosa hiveinek. Elismerés illesse, egyházának nem maradt adósa. Igazán szolgált. Sőt nemritkán túlbuzgón, ami nem egyszer, keserű órákat is szerzett neki. De megadással viselte a kudarcot is, mert annyira szeretett egyháza érdekében szállott sikra mindig.

A templom sokat köszönhet neki. Hat évi plébánoskodása alatt sokat díszített rajta. A hitélet fejlesztésén is sokat fáradozott. Mint az állami elemi iskolák gondnokságának elnöke, egész komolyan, nagy ügyszeretettel fogta föl hivatását. Anyira szíven viselte ebbeli hivatalát, hogy amikor egyik kedvenc eszméjét a gazdasági ismétlő iskola érdekében nem bírta keresztülvinni, előtűt való nehezítésében be is nyújtotta lemondását.

Megteremtője volt a központi hitelszövetkezet helybeli fiókjának, amely benne szintén buzgó vezérét gyászolja.

A hitéletet a templomba központosította, de erényszámba menő érdemei mellett aprólékos hibái is valának, amelyek ha kiváló egyéniségének értékéből nem sokat vontak is le, de működésének ered-

ményét aránytalanul megapasztották. Vállalkozásai folytán a Katholikus Kör sem talált benne elég támaszt s vezető hiányában csakhamar megszűnt.

A körülményekkel ritkán számolt le, innét a sok akadály, amibe lépten-nyomon ütközött vállalkozásaiban. Ezeknek figyelembevételével, tömegeket ragadhatott volna magával. Dehát mindnyájan emberek vagyunk. Hiba mindnyájunkban van, mert ezt a teremtés így rendelte. Terhére nem irhatjuk azokat.

Közel hat évi plébánosi működése nem maradt nyom nélkül Mindszent életében s ez maga nagy érdem, mert biztosítja emlékét hivei között.

Áldott legyen emléke!
Nyugodjék békében!

A falusi kereskedők helyzete.

Ha körültekintünk és tanulmány tárgyává tesszük a falusi kereskedők jelenlegi, mostoha helyzetét, szomorú meggyőződés jut mindnyájunknak osztályrészü. Kik hosszú évek során át küzdöttek illuzióktól duzzadó kebellet, az idők viharos viszontagságaival, szakmájuk alapos elsajátításáért, csupán azért, hogy egykor érvényre juthasson fáradozásunk legdrágább kincse: a kereskedői tekintély, melynek révén oszlopos tagjai lehetnének a művelt kereskedelmi világnak.

Sajnos, fordult a kocka és felettük egy oly csoport jutott uralomra a maga gyakorlatlan és

A Mindszenti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

☞ **mérsékelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-,** ☞

jelzálog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. **Az igazgatóság.**

TÁRCA.

A fruskák.

Irta: Camille Maclair.

Reggeli nyolc óra. Tipegnek, leszállnak Montmartreról, Bellevilleből, mindenfelől. Csillognak a szemek, mint akiket kizavartak az ágyból, az arcukról látszik, hogy csak úgy futtában dörzsölték végig a megnedvesített törülközővel, fehér fogaik valamit rágicsálnak.

Gondosan fésült hajukon virágos szalmakalap, melynek tulságosan széles peremei lebegnek a szélben akár csak szárnyak lennének; a ruhaderekuk feszes, köpenykéjük kurta, cipőik szűkek; itt-ott egy-egy ékszer, egy-egy gyűrű, fülbevaló, karperec, mely lecsuszik a keztyűre.

Az üzletek tükrei előtt anélkül, hogy megárlanának, egy pillantásba burkolják a képüket. gömbölyű cipőik annál inkább kidomborítják karcsu derekukat, mely izeg-mozog kedvesen, akár a madarak farka.

A keresztező utcákból özönlének ki a fruskák duzzasztva a hullámzó áradatot a gyalogjáró egész hosszában. Némelyek kettesével mennek csevegve, mozgatva az állaikat, mások egyedül lépkednek, mint komoly kis teremtések. Egyesek krajcáros lapot vesznek és menve olvasnak, mások megállanak s omnibuszra várnak, majd kocsiba szállva megtapogatják a frizurájukat, megigazítják a kalapjukat a tenyerükkel, csak úgy tessék-lássék.

Jönnek egyre kapuk alól, sikátorokból, utcákból. Elől Paris terül el a ködben, melyen áttör a nap; belemélyednek, elvesznek az ébredő városban az utcaseprők, a tejesek, a házaló árusok, a hivatalukba siető alkalmazottak, a munkások közt. És eltűnnek lassankint a kapuk alatt sietve, hogy késésük miatt pírongatást kapjanak.

Délben. A kávémeréseken, kifőzőkben. Berohannak a libegő szoknyában, az ajtót nyitva hagyva. Végig sietnek a helyiségen, meg vissza, asztaltól asztalhoz ugrálnak anélkül, hogy eltudnák magukat határozni.

Meglepeteknek látszanak: csak hárman van-

nak az üzletből, ugyan, hol lehetnek a többiek? Utóvégre is helyet foglalnak, megrohanva egy-egy asztalt, mint egy csapat szeleburdi fecske. Az egyiknek a székbe akad a szoknyája, valamennyien kacajra fakadnak.

Olyan gyorsan jöttek, miután csak egy órájuk van, hogy nem volt idejük utközben elmondani mindazt, amit akartak. És rákezdik suttogva, majd hangosabban, valamennyien egyszerre beszélve; míg egy törzsvendég az egyik sarokból nézi őket levegőben maradt villával s ujjabb kacajra ingerli őket.

Az egyiknek torkán akad a bor, kiköhögi az abroszra, az asztalkendője mögé rejtőzik; de egy másik vendég, egy pocakos uri ember az újságja fölött nézi őket szemüvegével a homlokán; a fruska újra köhög és mindnyájan kacajra fakadnak.

Minden semmisség megneveteti őket; az arcfintorgatása az egyiknek, amint mohón eszik, a pincér bajusza, mely csak most kezd serkezdeni.

A tányérjukba dugják az orrukat, csipegetik a csontokat az ujjakkal, elcseregetik a pohara-

tudatlan bajnokaival, melylyel szemben nem érvényesülhetnek, mert előtérbe tolakodtak olyan elemek, kiknek absolute semmi szükségük nincs sem kereskedői szakképzettségre, legkevésbé pedig gyakorlatra. Elég nyomós eszközökkel rendelkeznek velük szemben, ha hire futamodik, — „hogymé egy új üzlet nyílt” — (ami manapság elég sűrűen megismétlődik) mely üzletnek tulajdonosa talán még pár héttel előbb földműves, kubikos vagy iparos volt.

Elképzelhető tehát egy ily egyénnek üzletvezetése és eljárása, vevőivel szemben. Halvány fogalma sincs az árukról, legkevésbé árucikkeknek miképpen forgalomba hozataláról; egy bizonyos töredéke ezen újjávedlett szatócoknak, még a sulymértékeket sem tudja kezelni. Mi lehet ennek a következménye más, minthogy megkezdődik a kereskedők közt az áldatlan harc, némelyek tönkremenetelével.

Mi sem természetesebb, hogy efféle esetek a vevőknek gondot nem okoznak, sőt előnyükre szolgál, mert így mindig oda sietnek, hol olcsóbban vásárolhatnak, nem kérdezik és figyelemre sem méltatják, melyik a szakképzett és tanult kereskedő és melyik nem, mily módon igyekezik vevőkörét pontosan, jól és szolid alapon szolgálni, fő az olcsóság, az vonz, más egyéb nem igen.

Kívánatos lenne, ha országunk tekintélyes nagy kereskedői bölcs eljárásukkal és nagy befolyásukkal odahatnának az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak, hogy az ipar-engedélyek kiadása, illetve megszerzése bizonyos előzetes iskolai és szakképzéshez legyen kötve, nehogy bármely pillanatban módjában legyen minden boldogtalannak könnyű szerrel ipar-engedélyek birtokába jutni, csupán azért, hogy az illetők csekély, kis vagyonukat rövid pár év alatt elpocsékolják, a tanult kereskedőnek pedig tetemes kárt okozhassanak.

— Védekezés a gümőkór ellen. Újabb intézkedést tett Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a tej után történő gümőkóros fertőzés megakadályozására. Elrendelte ugyanis, hogy a tej centrifugálása után visszamaradt centrifugál

iszapot, mely leginkább magába veszi a gümőkór baktériumát, meg kell semmisíteni, hogy a lefőzött, sovány tejet és savót forralás után használják emberi élelemre, vagy állatok takarmányozására, mert csakis így vehetik elejét a gümőkóros tej után való fertőzésnek.

Kilátás a télre.

Védekezzünk a szegénység ellen.

Az a szomorú kilátás van a télre, hogy a pauperizmus ijesztőbb mérveket fog ölteni. Tudjuk, hogy némely vidéken a buza gyengén adott. Az arató rész nem igen sokat juttatott a munkás ember kis kamarájába; eladóra alig jut belőle és ha mindjárt őszzel neki esünk a késznek, míg újra vidul a határ, bizony sok gondteljes nap virrad a magyar munkásra. Ebben a helyzetben még inkább meg kell gondolnunk, hogy a mezei munkásnak a téli keresetre való alkalmat meg kell okvetlen adnunk. Mivel adhatjuk ezt meg jobban, mint a gazdasági háziiparral. Körülbelül 100.000 már azoknak száma, kik Magyarországon háziiparral foglalkoznak, vagyis nyírfa-seprőt kötnek, gyékényt fonnak, talicskát, kasza-kapanyelet faragnak, szóval odahaza kis tudománytal, de nagy igyekezettel és szorgalommal napról-napra az élelmiszert megszerzik. Hogy a mezőgazdasági háziipar nem afféle csipp-csupp dolog, kitűnik abból, hogy Dorozsmán a gyékényfonók szövetezetében 300 ezer korona volt a forgalom. Pedig még itthon csak a kezdett kezdetén vagyunk. Hiszen például Svájcban, a kopár óriási hegyek országában, ahol nem terem buza egy szem se, a nép mégis igen jól él. Jólétét köszönheti a téli iparüzésnek. Az a sok uri gyerek, aki Magyarországon karácsony tájt babát, lovat, kocsit és más efféle játékszer kap a fenyőgalyas karácsonyfa alatt, azt még ma is nagyrészt a svájci háziiparosok iszkabálták össze.

Egyik házban az órakerékeket csiszolják, másutt a művirágokat készítik, vagy a képkereket vésik, ott mindenütt vastag füst csavarodik fel a házak kéményén és bizony a tüzhelyen tyukleves fő; pedig Nagy Frigyes a híres porosz király nem kívánt egyebet népeinek jólétére, minthogy minden alattvalójának legalább vasárnap tyuk főjön a fazekában.

A jólétnek ezt a fokát elérték a háziiparral. Mert hiszen ennek nagyon is sok előnye van. Egyik előnye az, hogy nem kell hozzá tőke, el lehet kezdeni pénz nélkül. A másik, hogy a földművelésügyi minisztérium küld akármely faluba tanítómestert, ahol a munkásság sorakozik, hogy ő télen valamely háziipart akar elsajátítani. A harmadik nagy előnye pedig az, hogy majdnem minden vidék a természet jóformán ingyen nyújtja a háziiparnak való nyers anyagot. Okos ember természetesen a háziiparnak azt a fajtáját választja, amelynek nyers anyaga a kezeügyében van. Ahol erdő van, ott a fafaragás háziiparának kell természetszerűleg elterjednie. Vizjárta területeken a nád, gyékény, sásfonás ipara fog virágzani. Ahol szalmát kaphatunk vagy kukorica-csuhát ott ezeket kellene feldolgozni. A fő az, hogy a mit dolgozunk, azért pénzt kapjunk, Most, mikor Magyarországon a gyümölcs és szőlőtermelés olyan dicsérendő lendületnek örvend, hálás dolog gyümölcs és szőlő szállító kosarakat kötni. A földművelésügyi minisztérium a községnek ingyen ad anynyi nemes fűzfa dugványt, amennyit a község akar. — Azonfelül megmunkálására holdankint 100 korona segítséget is ad a földművelésügyi miniszter. — Azért adja ezt, hogy a nép ráadhassa magát a fűzfaveszsző fonására, a szőlő és gyümölcs szállító, nemkülönben baromfi-szállító kosarak készítésére, amelyekből elég furcsa, hogy Galiciából millió darabokra valót hozunk minden esztendő-

kat, elkapkodják az egymás kenyerét, itt-ott iőrülgetik a szájukat az ujjakkal.

És nem szűnnek meg csattogni anélkül, hogy hallgatnának egymásra, bár az egyik az asztal fölé hajolva és rákönyökölve kiabál és ütögetik az egymás kezét, hogy meghallgattassák magukat. Azt mondaná az ember, hogy valamely ablakra lecsapott verebek a kenyérmorzsán.

De a két más fruska jön be, közibök furakodik, csintalanul lökdöste őket. — A postaról jönnek egy elcsipett posterestante levéllel. Ez az ő nagy mulatságuk; ezé a két bohóé: az egyik oda könyököl a posta kis ablakához és levelet keres egy vagy más címre, melyet az újság apróhirdetési közt olvasott. Akad néha! Ha nincs, míg a postai alkalmazott keresgél, a fruska elolvasni igyekszik valamely kezdőbetűket és aztán távozik, künn megadja a társának a szükséges utmutatásokat és elhózzák a levelet, hogy reggelizés közben elolvassák.

Vannak nagyon hóbertosak; a fruskáknak egész gyűjteményük van belőlük, regények apró törmelékekből, darabokból fölépítve, szerelmi ömlengések, nyers ajánlatok.

Ilyenkor a fruskák csöndesebbek, falánk szemekkel, örömtől repesve, vihogva az asztalkendő mögött, míg egyikök olvassa a zsákmányt.

De ime még más kettő is jön. Az egész személyzet együtt van. Ezek esernyő-csinnyról jönnek a Madeline-templomból. Egyikük egy napernyő után tudakozódik a templom-szolgánál, melyet előtte való nap felejtett ott és amelyet találomra leir. A szolga megmutatja neki az összes talált esernyőket. A fruska megpillant egy nagyon szépet, ezüsttel kivert elefántcsont foganyuval, melyet könnyű leírni és felismerni. Ő is távozik, künn megadja a barátjának a kellő leírást, ki megy utána tudakozódni és magával hozza.

Az esernyő kézzől-kézre jár az asztal körül; feledtetni velők a levelet.

A vendégek, a helyiség alkalmazott mosolyognak, alattomban nézik őket, csodálkozó felkiáltások ingerlik, mulattatják őket.

A fruskák erre hangosabbak lesznek, nagy számuk merészekké teszi őket, otthon érzik magukat; övök a ház; szemek kigyulnak. A kopasz ember megkockáztat egy pár szót. Felelnek rá. Elfogadják tőle a kávét. Erre közelebb húzódik hozzájuk, a fruskák elkomolyodnak, beszélnek az időről, a futtatásokról, az üzletükről, minden harmadik szavuk „uram” illő komolysággal.

Az uri ember neki élénkül, megpendíti, hogy este megvárja őket, amint az üzletből távoznak. Nyugtalanul tanakodnak, aztán az egyik ad valami találkát az egyi kávéházban az utcasarkán. Ebben megállapodnak s aztán udvariasan távoznak sietve, hogy minél előbb künn legyenek, hogy mulassanak a kopasz gavalléron, ki huszonöt sous kifőzőkben szokott ebédelni.

Esti nyolc óra. Az üzletből távozva a fruskák távolról lesik a megjelölt kávéházat. A kopasz ur ott van, várakozik. Felismerhetlenekké teszik magukat, hogy lássák őt és hangos nevetés közt gunyolódnak fölötté úgy, hogy a járó-kelők vissza fordulnak rá.

Egy öreg ur botjára támaszkodva lassan megfordul és megáll, hogy nézze őket. A fruskák elhaladnak mellette csevegve, egymás lökdösve. A legfiatalabbat megbízták, hogy tartsa szemmel az öregot és mondja meg, ha követi őket.

És amint az öreg megindul, felfogják a szoknyájokat, mutogatják a lászárukat egy kissé a cipő fölé. Ha az öreg közeledik, ők sietni kezdenek; ha elmarad, ők megállanak valamely kirakat előtt s nézik az ékszereket a ragyogó üvegtábla mögött.

Más fruskák jönnek velük szemben, haladnak el mellettök. Vanak komolyak meglelt asszonyi magatartással; idősek, csomagokat vive sietők, hogy hamarosan ebédel fözzenek maguknak; fiatalok, oldalukhoz simuló karokkal, mint ahogy

a zárdákban növekedő lányok járnak; kicsikék, nagy dobozokat hímálva a karjukon.

A reggeli áradat visszafelé tart, apránként szétfoszolva az utcasarkokon és a téreken. Találkozások a járdaszélén rég nem látott ismerősökkel, vagy rájuk váró fiatal emberekkel, hogy aztán szorosan egymáshoz simulva lebbenjenek tova.

Az öreg ur még mindig jön utánok. A fruskák amint elválnak egymástól fogadásokat csinálnak, hogy melyiköket fogja az öreg követni; és mennek időnkint hátra fordulva, három különböző irányban.

Az öreg habozik a járdaszélén. Az egyik fruska üde nevetéssel hátra néz, a magasabban látszó lábszár, a nyulánk termet, a kacér mozdulat hirtelen elhatározásra bírja a vén gavallért. Az a két fruska, akiket kiszemelt magának, meggyorsítja lépteit majd megáll a kirakatok előtt; mikor aztán az öreg közel ér hozzájuk, úgy tesznek mintha megriadnának tőle és vihogva tova sietnek.

Az öreg megy tovább lihegve. A fruskák haja tündöklök a világosságban, fehér tarkójok halvány folt az árnyékban. Az utcák egyre szomorubbak, néptelenebbek emelkedők. Az öreg törölgeti a homlokát, léptei lassulnak, vonszolja magát, mint az omnibusz-ló. A fruskák is lihegnek, az oldalukat fogják a nevetéstől, hogy így viszik az öregot magukkal mintegy pányván. Ugy látszik, a világ végéig követné őket.

Egy utcasarkon megállanak s amint az öreg éppen az ingallérját huzogatja, elválnak egymástól. Az öreg haboz egy pillanattig. És a fruskák egyszerre eltűnnek, elszállanak.

A környék néptelen, az utca fekete üres; semmi többé. Lenn, Montmartre alatt, Páris lángol, zajong a vörös éjszakában, a külváros némasága mellett.

ben Magyarországra. Pedig készíthetné ezt a nép, csak akarat kell hozzá.

De hogyan fogjuk meg a dolgot? Igen egyszerűen.

Nalunk, Mindszenten, ahol ma még nem is kell a nemes fűz termelésére gondolni, mert a tiszai árterekből a Pallavicini-uradalom készséggel adja az anyagot akár részéből is a nép rendelkezésére — akár szakadásig; itt, ahol a vármegyei gazdasági egyesület mindenben támogatni kész a népet, itten nem szükséges más, mint összetoborzani 30—40 embert, akik tél évadján fűz-vessző-iparral foglalkozni akarnak. Jelentkezni lehet Tary István főszolgabíró urnál, vagy a község előljáróságánál, a többit elvégzi a gazdasági egyesület. Nevezetesen szervezi a tanfolyamot, adja a szükséges vesszőt, állít munkavezető tanítót stb. Az ipari termékeket pedig a legkedvezőbb árakon értékesíti.

Ne hagyjuk tehát az erre alkalmas téli időt haszontalanul elmúlni. Aki ráér eme elég szép jövedelmet hozó munkával foglalkozni, siessen a jelentkezéssel. Ez annál is inkább kívánatos, mert ha elegen szereznek benne jártasságot, kevés jószándékkal könnyen megalakítható a háziipari szövetkezet, mely egyszerre véget vehet a mindszei munkások téli inszégének.

Melegen ajánljuk soraink komoly megszívlelését a nép minden barátjának.

Ujdonságok.

— **Plébánosunk temetése.** Kádár Szilveszter, községünk érdemes kamarás-plébánosának temetése e hó 1-én ment végbe. A korán sirba szállott s szép jövő küszöbén lévő lelkipásztort nagyszámu közönség részvéte kísérte utolsó útjára. Ott volt az egész falu, a kerületi papság csaknem teljes számban. Képviselettel magát a váci káptalan. Megjelentek a szomszéd községek papjai valamennyien. A rokonság, barátok és tisztelők nagy száma. Szoborral díszítették el a ravatalát, melyen a többi közt ott voltak a kegyúr: őgróf Pallavicini Sándor és a kegyúrnő: őgróf Pallavicini Sándorné gyönyörű koszorú. Az elhunyt koporsóját a temetés napján szokás szerint a templomba vitték át, ott tették ravatalra s a diszes gyász-mise után délelőtt fél 11 órakor kísérték ki örök nyughelyére. Nyugodjanak porai békében s fogadják a mélyen sujtott aggszülők mérhetlen bánatukban a mi kis lapunknak is őszinte, igaz részvétét.

A mélyen sujtott család a következő gyász-jelentést adta ki: Kádár Ferenc és neje Kiss Erzsébet szülők úgy a saját, valamint többi gyermekeik, unokáik és összes családtagjaik nevében mérhetetlen fájdalomtól megtört bánatos szívvel jelentik kedves fiuknak, a legjobb testvérnek és rokonnak Kádár Szilveszter pápai kamarás, Mindszei község plébánosa, Csongrádvármegyei törvényhatósági tagjának, folyó hó 29-én délelőtt 11 órakor, Isten akaratában való megnyugvással viselt hosszú szenvedés, s a végső szentségek ajátatos felvétele után, életének 40-ik s papságának 17-ik évében történt gyászos elhalálózását. A megboldogultnak lelkiüdvéért az engesztelő szentmise-áldozat december hó első napján délelőtt 9 és fél órakor fog a Mindenhatónak a plébániai templomban bemutatni, s drága hamvai, beszentelés után onnan kísértetnek a helybeli temetőbe örök nyugalomra. Mindszei, 1909. november 29. Áldás és béke lengjen porai fölött! Kádár Róza férj. Zzemlye Istvánné, Erzsébet férj. Oláh Lajosné, Mária férj. Lukács Gyuláné, Eleonóra férj. Pap Jánosné, Tóbiás, neje Zsuffa Ida, Katalin férj. Gressó

Jánosné, Krisztina férj. Fűzes Lajosné, Lajos, Teréz és Béla, — testvérei.

— **Községi közgyűlés.** December havi rendes közgyűlését e hó 2-án tartotta meg Mindszei község képviselőtestülete. Fontos tárgy nem igen volt s így a község atyái sem jelentek meg oly tekintélyes számban, mint egyébkor, sőt a karzat is ugyszólván kongott. Mindazonáltal elhatározta a község képviselőtestülete, hogy:

Belép tagul a vármegyei tűzoltószövetkezetbe, egyszersmindenkorra 50 koronával;

Zámbó Lajos pénztári ellenőrnek 150 korona tiszteletdíjat szavazott meg a közgyűlési állás helyettesítéséért;

Csongrádvármegyei törvényhatósági bizottságának határozatára kijelenti, hogy a gazdasági ismétlő-iskola felállításába ezidő szerint nem mehet bele és előreláthatólag csak 10 év múlva lesz abban a helyzetben, hogy ezirányban tárgyalásba bocsátkozhassék. Addig kénytelen — fedezet híján — mellőzni a gazdasági ismétlő-iskolát;

Gacsári Kis Mihály ajánlatát a helypénzszedési jogra elfogadta, egyben Seres Lajost — 140 korona bánatpénzének elvesztése mellett — feloldotta minden további kötelezettségek teljesítése alól.

— **A jegyzők nyugdíjügye.** A községi jegyzők nyugdíjügye ujabban ismét aktuális lett. Arról van ugyanis szó, hogy a jegyzői nyugdíjnak országos törvény útján való rendezésével a belügyminisztérium a legkomolyabban foglalkozik. A nyugdíjszabályozás kérdése törvényjavaslat alakjában vár a betérjesztésre és a javaslat készítője Némethy Károly dr. miniszteri tanácsos. A törvényjavaslat a jegyzők igényeit meglehetősen kielégíti. Az új törvény a parlamentáris rend helyreállításával az első között fog a képviselőház elé kerülni.

— **Népies fölolvasás.** Mint korábbi számunkban jelezük, a felnőttek oktatása érdekében a mindszei állami iskola tanítótestülete minden vasárnap délután 3 órakor a fiúiskola IV. osztályában fölolvasást, vagy pedig szabad előadást rendez. Az első előadást „Népies fölolvasás arról, hogyan jöttek be a magyarok“ címen Gelsy Péter állami iskolai tanító fogja megtartani. Midőn erre az érdeklődők figyelmét ez uton is felhívjuk, kérjük, hogy ezen előadáson minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

— **A tél küszöbén.** Szép lassan, lépésről-lépésre ugyan, de vaskövetkezéssel közeledik a tél. A susogó lombokat szerte hordta már az őszi szél, csupasz galyak meredeznek az ég felé s azok között is barátságosan melódiákat játszik az utánozhatatlan művész, a természet, de azért még olykor-olykor megjelenik a csalóka napsugár, bearanyozza a kopár mezőket, gyémántcseppeként megragyogtatja a vetésen meggyült harmatcseppeket. Hiába! elmúlt Erzsébet és András napja, nem tavaszt hirdet az őszi verőfény, mely ha takargatja is a közeledő tél zord-ságát, azt megakadályozni többé nem képes. E hét elején többször szállingóztak már a hó és fehér takarójával vonta be a haldokló természetet. Igaz, hogy az elő-előtörő bágyadt napsugár csakhamar főlemészette a csillogó hópelyheket, de mégis el kell készülnünk a zuzmarás, hideg időre, mely — fájdalom — nem késhet soká.

Ki lesz az új plébános? Mindszei megüresedett plébániai székébe a patrónus — eddigi szokása szerint — a sándorfalvi plébánost szokta helyezni. Községünk katolikus közönsége Csapó János sándorfalvi plébánost is tekinti az elhalt Kádár Szilveszter utódjául. A sándorfalvi plébániát gyengébben dotáltak tudván a közön-

ség, csak természetesnek látszik, hogy plébánosa mindezeidig készséggel jött át a nagyobb jövedelmet biztosító mindszei parókiára. Különösnek tetszik ezért annak a hire, hogy a mindszei plébánosi állásra mily sokan fognak pályázni, holott a régi alapon tulajdonképpen nem a mindszei, hanem a sándorfalvi plébánia fog megüresedni. Nincs kizárva ugyan, hogy Csapó János, mint egyuttal kerületi esperes, nem hagyja el csöndes, nyugalmas sándorfalvi parókiáját. De azért a légszertett annyi különféle föltevést a jövendő mindszei plébános személyére nézve — magunk részéről — túlkorainak tarjuk.

— **Nyilvános elszámolás.** A Mindszei Iparosok és Kereskedők Köre által mult szombaton rendezett Katalin-bálon felülfizetni szívesek voltak a következők: Mezőfi Vilmos 5 K, Wellisch Vilmos 2 K, Horváth Antal 2 K, Büchler Gábor 2 K, Pap Pál Pálné 60 f, Tormássy Miklós 1 K, Vitos János 1 K, Szvoboda Ödön 1 K 20 f, Mihály Pál 20 f, Nagy Mihály 1 K, Hevessy Menyhért 80 f, Baksay Illés 60 f, Zánthó János 40 f, Gelsy Péter 2 K, Révész János 60 f, Erhardt Mihály 80 f, Ágonston Lajos 40 f, Hevesi Lajos 2 K, Diamant Manó 80 f, Karkas István 1 K, Walter József 60 f, Ambrus Ambrus 1 K 20 f, mely szíves adományokért fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

— **A helypénzszedési jog.** Lapunk mult számában említettük, hogy Seres Lajos, aki a piaci helypénzszedési jogot a községtől bérbetette, megretirált a vállalat elől és a vállalt kötelezettségek alóli fölmentését kérte a község képviselőtestületétől. A község előljárósága erre új árlejtést tűzött ki, mely december hó 1-én lett megtartva. Legtöbbet ígérő volt Gacsári Kis Mihály, a régi haszonbérlo, aki 1600 koronáért vette bérbe a vásárok és piacok helypénzszedési jogát. A község tehát újfönt károsodott néhány száz koronával; mert ha Seres Lajos előbb nem árlejtet, az előtte levő árvezető ajánlata is jóval kedvezőbb volt, mint a most elért összeg. Ha csak ő is meg nem retirált volna, a Seres Lajos módjára.

— **Fontos közlemény a hölgyközönség részére.** Azon tisztelt hölgyek, kik a legutolsó fővárosi divat szerint akarják díszíteni és alakítani, amellet, hogy ez sokba ne kerüljön, forduljanak bizalommal Friedrich Mariska divat-árúsnőhöz, Budapest, VI. Vörösmarti-utca 73., aki ezirányban készséggel ad díjmentesen levélbeli felvilágosítást. Izléses, gyors és olcsó munka. A legrégebb kalap is a legdivatosabban lesz átalakítva.

— **Az irni-olvasni nem tudók oktatása.** A mindszei állami iskolák tanítótestülete, — bár mindent elkövetett arra nézve, hogy azokat, akik irni-olvasni nem tudnak, 2 havi tanfolyamon megtanítsa; sajnos még eddig csak 6 felnőtt jelentkezett. Úgy látszik, hogy a téli vesszővágás és fakitermelés miatt jelentkeztek még ekkoráig ily csekély számmal, hogy a tanfolyamot megnyitni nem lehet. Ismételten kérjük, hogy minden szegény félretétele mellett, még e hó folyamán jelentkezni szíveskedjenek. Ha csak 20 tanuló jelentkezik e hó folyamán, akkor már január hó elején az oktatást meg lehet kezdeni.

— **Nagy Gábor szőlőnagybirtokos Kóly (Bihar m.)** annyi köszönő és elismerő levelet kapott az utóbbi időben az ő világhírű Delaware szőlőjét és borát illetőleg, hogy egész bizonyos, miszerint szőlősgazdáink rövid időn belül mindent elfognak követni, hogy a „Delaware“ szőlőkben ne hiányozzék. Oly sok előnye van e kitűnő szőlőnek és bornak, hogy kötelességet vélünk teljesíteni, midőn t. olvasóinknak ajánljuk, hogy hozassák meg Nagy Gábor, Kóly (Bihar m.) nagy képes árjegyzékét, mely különben is mindenkit érdeklő, igen hasznos tartalmú könyv s ingyen küldi mindenkinek.

— **A korcsma hitel.** Felmerült esetről kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy az a korcsmáros, aki

italneműeket zálogba adott tárgyak ellenében hitelbe szolgáltat ki, a korcsmai hitelről szóló 1883. évi XXVI. törvénycikk 26. szakasza alapján nem büntethető.

— Községi képviselők választása Szegváron. A f. évi december hó 1-én Fekete László szolgabíró ur elnöklése alatt megtartott Szegvár községi képviselők választási eredményéről a következőkben számolunk be. Megválasztottak: I. kerületben rendes tagok: Berkecz Ferenc, Szép István. Póttag: Mezei Mihály. II. kerületben rendes tagok: Pitzer István, Szécsényi Pál. Póttag: Hódi Péter. III. kerületben rendes tagok: Berkecz János, Hegyi Ferenc, Bari János (3 éves) Póttag: Szécsényi József. A IV. kerületben rendes tagok: Ternai Antal, Muzsik Sándor. Póttag: Gajda Rókus. Az V. kerületben rendes tagok: Szarka András, Puskás Sándor. Póttag: Ágoston János. A választás példás rendben folyt le. A megválasztott községi képviselők működéséhez sikert kívánunk.

— Epilepsziában (nehézkór) szenvedő betegek nagy érdeke fűződik azon nevezetes eseményhez, hogy a lezajlott nemzetközi orvosi kongresszus az epilepszia gyógyítására nemzetközi Ligát alkotott, melynek központja Budapest. A betegeket azonban az érdekelheti legjobban, hogy az a gyógymód jelenti a legnagyobb haladást, melyet dr. Szabó B. Sándor Budapest, Nagykorona-utca 18. honosított meg, s mely gyógymód minden betegnek rendelkezésére áll, ha e kiváló specialista orvoshoz fordul.

Gyilkosság a föld miatt. Harsányi Nagy Péter derekegyházi földműves ez évi június 26-án vadászfegyverrel lelőtt a sógorát, Jankai Ferencet. A föld miatt történt a gyilkosság. Harsányi anyósának volt 12 hold földje. Az asszony jobban kedvelte a vejénél Jankai Ferencet, azt vette gazdának a tanyára, az munkálta a földet. Harsányi Nagy Péter pedig kénytelen volt a más földjén robotolni. Ezen sokszor összeveszett a ember, így június 26-án is. Harsányi lesbe állt a tanyán és a földről hazatérő Jankait célba véve, egy lövéssel leterítette. Szándékos emberölés büntette miatt került ezért a napokban a szegedi esküdtbiróság elé Harsányi Nagy Péter, aki beismerte a gyilkosságot, de azzal védekezett, hogy Jankai Ferenc gúnyolta, bolondnak, marhának nevezte és ezen való fölháborodásában lőtt reá, bár megölni uem akarta, csak megsebesíteni. Az esküdtek halált okozó súlyos testi sértés büntetésében mondták ki bűnösnek a vádlottat, akit e verdikt alapján a bíróság három és fél évre ítél el. Harsányi Nagy Péter ebben megnyugodott, az ügyész is és így az ítélet jogerős.

— Az élet kellemességeihez rendszeresen nem számítják a gyógyszereket, a „Scott-féle Emulsió“-t azonban mégis csak oda kellene besorozni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió“ nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet és emellett a visszataszító iztól és szagtól teljesen mentes, mely a gyermekeknek oly gyakran kellemetlen percek és zavarokat okoz. A „Scott-féle Emulsió“ kapható a gyógyszerárakban.

— Egy fővárosi cég jubileuma. Kertész Pál férfi és női divatár-üzlete Budapest, Rákóczi ut 40 sz. alatt, mely egyik látványossága a fővárosnak, most jubilál: amennyiben 15 esztendeje annak, hogy üzletét alapította. Ez alkalomból pazar kiállítás katalógust adott ki, melyet mindenkinék ingyen küld, ki ez iránt egy levelező-lapon hozzá fordul.

Szerkesztői üzenetek.

— F. L. urnak, Rimaszombat. Becses küldeményét köszönjük. Korábban irt kérdezősködő levelét rögtön átadtuk az illetőnek, aki kijelentette, hogy csak helybelinek adhatná el a kérdéses dolgokat.

— E. I. urnak, Algyő. Ezen üzenet önnek is szól. Üdvözlét.

Kié a 60 millió!

Akinek a szerencse kedvez, az egyszer dűsgazdag ember lesz, vagyis 1910. május hó 20-ig. Legyen kíváncsi mindenki és azonnal küldje be a címét **N. Mónus Eszter** földbirtokos úrnő **szőlőtelepítő vállalatának** Hódmező-Vásárhely (Csongrádmegye). Bővebb felvilágosítással, valamint mindennemű szőlőoltványok, szőlővesszők és gyümölcsfa-csemetékről árjegyzékkel, bárkinek ingyen és bérmentve szolgál.

Apró komédiák.

Hol van a pénz?

Két magyar találkozik az utcán.
— Hová men szomszéd? — kérde az egyik.
— A vásárra. Nem gyün el?
— De möök.
— Hát gyűjjék.
— Várgyon kee, sógor, haza kék még mennem, mer' a feleségem influenziába' fekszik, oszt alatta van a pizóm.

A szállító.

A vádlottnak felteszi a bíró a rendes kérdéseket, majd így szól:
— Volt-e már büntetve?
— Hogyne! Egy párszor megbüntetett a felséges Uristen!
— Nem így értem, — szólt a bíró — volt-e már bezárva?
— Igen.
— Aztán miért?
— Szállításért ültem nyolc évig Vácott
— Ugyan ne beszéljen ilyet: Szállításért csak nem itélik el nyolc évi fegyházra... Hát mit szállított?
— A komámot szállítottam — a másvilágra.

A fészek madarai.

Uj tanítópár költözött a vidéki faluba. A felvidékről helyeztették át magukat. Csalogatta őket az Alföld, a buzatermő róna, a község sokatigérő fekvése, a 6000 lélekszám, doktor patika stb.

Mikor aztán bevergődtek a sárhajókon, (áldott jó esőzések voltak az ősön) kinyílt a szemük... Hát még mikor az „előkelőségek“-kel érintkezésbe jöttek.

Egy izben valaki azt kérdi tőlük:
— Hogy tetszik a község?
— Haj, haj — csóválgatták a fejeiket.
— No?

A tanító legyintett a kezével:

— Csunya egy fészek...

A felesége közbevágtott:

— A fészek még hagyján, hanem a madarai...!?

Nyílt-tér.

Erovatban közlöttekért aláíróit terheli a felelősség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen fiunk és szeretett jó testvérünk gyászos elhunytá alkalmából szives részvételükkel fájdalomunkat enyhíteni kegyesek voltak, ezuton is fogadják őszinte, hálás köszönetünket. Mindszent, 1909. december 3.

Kádár Ferenc és családja.

Legújabb!

Mindenkinek kedves a

„PENKALA“ töltő-irón

Mellényzsebben elfér!

Célszerű!

Kényelmes!

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható Horváth Antal papirkereskedésében

Kincses Kalen- dáríum Mikszáth Almanach

már megjelent
és kapható:

Horváth A.

könyvkereskedésében

Naptárak!

karácsonyfadiszkek

igen nagy választékban.

5000 darab

gyönyörűbbnél gyönyörűbb képeslevelezőlap érkezett újabban papirkereskedésembe, igazi művészies felvétel valamennyi. Tessék megtekinteni! Kizárólag elsőrangú gyártmány! Nem tévesztendő össze szatócs-árukkal!

A Nagy Gábor-féle

Delaware szőlőfaj

az egyedüli, melynek termesztéséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt Minden szállítmányhoz utasi és mellékeltetik ingyen és ebből ki-nézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és fel-

kötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a filokszera és bimbója, vesszője télben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektoliter terem s egy bimbójából 3-4 fürt fejlődik Valódi bőtermő leg-nemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad össze-tesztetni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyira kel el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért A Delaware-szőlő bővebb leírását, természetének királyi köz-jegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelen továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu ár-jegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

Nagy Gábor szőlőnagybirtokos, Kóly
pósta, távirtda és távbeszélő állomás.
Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.